

יב א מיי פ"א מה' מלה
ולה ה' טו"מ סימן
קז:
ג ב מיי פ"ו מה' סנהדרין
ה' א סמג עשין 15
טו"ש ע"מ סימן כה ספק
6:
יד ג מיי פ"א מה' הלכות
מלה ולה ה' ח סמג
עשין 17 טו"מ סימן קז:
בז ד מיי פ"א מה' הלכות טוען
וטען ה' א סמג עשין
15 טו"ש ע"מ סי' קלה
ספק 6:
בז ה מיי פ"ב מה' מלה
ולה הלכה ב סמג עשין
17 טו"ש ע"מ סי' קה ספק
6:

תוספות ר"ד

מה שגבה: וכלי ור"ע
תפישא ר"א מהני בבלי א"ר
א"ר והוא שחפשי מחיים. פי'
קודם שימות שעדיין לא זכו
בהם היתומים אבל משמת
כל היכי דקיימי ברשות יתמי
קיימי ולא מהני בהו תפישא.
דון דיינא כ"ר"ש ואהדרה ר"ל
לעובדא מינייהו משום דה'י'
כ"ר"ע דתפישא לא"מ לא
מהני. קריבי דר"י תפש פרה
דיתמי מסמיטא אתא לקמיה
דר"י אמר ליה שפיר תפסתה
אתו לקמיה דר"ל א"ל יזלו
אהדור אתו לקמיה דר"י א"ל
מה אעשה שכנגדי חלוק עלי
למימרא אהדרה ר"י לנביה
ר"ל: ההוא בקרא דיתמי
דתיפשי בע"ח תורא מיני'
בע"ח אמר מחיים תפסתא
לי' ובקרא אמר לא"מ תפיס
ליה אתו לקמיה דר"י א"ל
את לך סהדי לאלתא מיתה
דתיפשי. א"ל לא [א"ל] מינו
די"ל לקוח הן בידי יכול
נמי לומר מחיים תפסתי ליה
והר"ל הגונדות אין להן
חוקה ש"ה דמסורין לרועה.
פי' אין להן חוקה דאמרינן
כשהוי מהלכין בנכסין לבימו
אבל אי מסורין לרועה יש
להן חוקה ויכול לטעון לקוח
הוא בידי והוא תורא הוי
מסור לבקרא: דבי נשיאה
תפיס אמתא דיתמא מסמיטא
יתבי ר"א ור"ח ר"י נפחא
והתיב ר"א גבייהו. א"ל
שפיר תפסתה א"ל ר"א
משום דבי נשיאה נינהו
מתניפתיא הוה לדינא הא
דינא כ"ר"ש ואהדרה ר"ל
לעובדא מינייהו: רב יימר
בר חשא הוה מסיק וזוי
בהווא גברא שכיב ושביק
ארבא א"ל לשלוחיה זיל
תפיס ניהליה פגעו ביה ר"פ
ור"ה בריה דר"י אמרו ליה
את תופס לבע"ח במקום
הש"ס במטלטליא הארזי
התופס לבע"ח במטלטליא
במקום שחב לאחריים לא קנה

מוסף רש"י

טעה בדבר משנה. דין
הטעה דברי המשנה, שלא
עשה כמשנה (לקמן פ').
משנה מפורשת טעה זה
(סנהדרין א) טענות מתי
דבר המשנה (שם ג).
חזרו. און לית דין לנמי
וחזרו (שם) מחיל את
הדין ואינו מחיל מבינה,
דכיון דדבר מפורש הוא
און לית דין (שם א) ולא
אמרינן מה עשה עשו
ושלם מניחו אלא טעוה
שקילא דעתא, כמו שפירש
בסנהדרין (לקמן פ'). הלכה

כרבי עקיבא. כלל גדות אלו,
הגדורות. כמות. על שם
לדיא למימר משעמן הלכו אלו
כעציל חוב שם לאחר עליו וכל
תב לאחריים. מפקד את
האחריים כמו אין תפין ללמד
(ב"מ י' ובש"י גיטין יא).

ור"ב עקיבא תפיסה לא מהניא כ"כ. פי' ר"ת דקשיא ליה דתמן
בפרקין לעיל (דף פ:) גבי שומרת יבם קדמה היא זכתה
כו' אע"ג דמטלטלי לא משתעבדי לכחזה מ"מ מהניא תפיסה אטו
מי ינמא דמתני' ללא כרבי עקיבא אמר רבא אמר רב נחמן והוא

שתפס מחיים פירוש דמהניא תפיסה
מחיים דבעל אפי' לר"ע דההיא שעתא
לא שייכא שבעה ולא קרינא ציה הבא
ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא
בשבעה וכיון דאין לרבינן שבעה זכו
במה שצדקם ומתניתין דלעיל גבי יבם
כאלו תפסה בחיי הבעל דבמקום אחיו
קאי הלכך קדמה היא זכתה ומיהו משמע
כריש אלמנה לקמן (דף לו. וס) דלא
מהניא תפיסה לכחזה אפילו מחיים
דבעל כמו שאפרש במקום ומו"מ יש ליישב
פירוש ר"ת דנהי ללא מהניא תפיסה
מחיים דבעל משום דלא ניתנה כתובה
ליבנות מחיים מ"מ כיון דתפיס מחיים
מהניא לבעל חוב ואפי' לר"ע בחיי היבם
נמי מהניא תפיסה ובקונט' פי' לנשון
שאלה היא וממתני' דלעיל לא מני' למיפך
כדפירשתי התם (א) (ד' פב. ד"ה א):
והוא שתפס מחיים. נראה לפרש
דבעל חוב איירי דכחזה
לא מהניא תפיסה לרבא דהא אפי'
מחיים כדמסקין רב יעקב משמיה דרבא
כרבינא דהתם (לקמן דף לו.) דלמר
לא אמרו דמהניא תפיסה דמטלטלין
אלא למוזנות אכל לכחזה מפקינן
ובתפיסה מחיים איירי דאי בתפיסה
דלאחר מיתה היכי צעי התם מר בר
רב אשי למימר דלפי' כחזה לא
מפקינן וכן משמע דהלכות גדולות
דמחיים איירי לפירשו התם דהיינו
טעמא דלא מהניא תפיסה כחזה
כמו דבעל חוב משום דלא ניתנה כתובה
לגבות מחיים ומיהו למוזנות תקנו
רבנן כמו שמקנו שמוכרת שלא צ"ד
לזוך מוזנות ור"ח פי' לקמן דהא דא"ל
רב יעקב לרבינא הכי אמרינן משמיה
דרבא כוותן אטו דהא אמר רבא
גופיה התם לקמן (דף פב.) זילו והבו
לה להאיא דתפסה כסא דכספא
לכתובתה ואומר ר"י דלאו ראייה היא
דאיכא למימר דההיא תפיסה דכסא
דכספא הויה ברשות יתומים ושמה
כסותין היו להפסידה מוזנות ע"י
תפיסה זו וכך נראה דהא דבעל חוב
איירי ורבינא מנאל פסק לקמן דכמר
בר רב אשי קיי"ל דלמך זין לכחזה
זין למוזנות מה שתפסה תפס דככולי

הש"ס קיי"ל כמר בר רב אשי בר ממיתך שבעה (שבעות מה). וחזרי (חולין דף עו. ט): **שפיר** תפסתה. תימה לפי מה דתרינן לעיל
מר סבר מטין איתמר משמע דלכתחילה בעדינן כר"ע והכי קאמר להו הכא שפיר תפסתה ושמה זה חשיב כמו דיעבד כיון דכבר תפסוה:
אית לך סהדי דתפסיה. לא גרסי' דלאחר מיתה אלא כיון דאית ליה סהדי דתפסיה מיניה ובעל כרחו גזלה מו לא מני' למיטען לקוח
הוא צדי: **ויתבי רבי אבא גבייהו.** משמע הכא דסבר רבי אבא דעבדא כמטלטלי דמי ואע"ג דבפ' יש וחולין (ב"ב דף קכח.)

שלא ר' אבא הלכה גזינן מן העצדים הא אמרינן התם (ב) **את** תופס לבע"ח חוב במקום שחב לאחריים. כאן
משמע דאע"ג דעשאו שליח דאמר ליה זיל תפסא ריש"ה לא קנה ולא כמו שפירש בקונטרס בפ"ק דב"מ (דף י. ושם) דדוקא בשלא עשאו
שליח לא קנה: **ואמר רבי יוחנן בו' לא קנה.** וה"ל דאמרינן בפ"ק דב"מ (דף י. ושם) דדוקא בשלא עשאו
לא קנה חזרו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחריים. אלא קנה חזרו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחריים. כאן
קנה חזרו סבר דהתופס לבעל חוב קנה וי"ל דשאני גבי מציאה דאיכא למימר מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה משא"כ הכא:
ס מייגו ריב"ז דאמר ר' אבא דהוי דברים מעורם יב"ז דאמר ר' אבא דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא
קודם שנתקנה שבעה היסת דשליח אינו נוגע בעדות דמיגו דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא
כריש פ"ב דקידושין (דף מג. א): לא הוי מיגו דלא חזיפי להכחיש את העד כיון שאינו נוגע בדבר כדמוכח גבי נכסא דר' אבא צפ' חזקת הצתים
(ב"ב דף לו. זס) דלא מהימן למימר דידי חטפי צמיגו דאי צעי אמר לא חטפתי: **ליתקוני** שדרתך ולא יעוורתי. דוקא משום דהזכיר לו
ליקח שטר או דמחילה או כסף דאית ליה לאסוקי אדעתיה וליקח מהסא השטר קודם אכל אס ליה הזכיר לו לקימת השטר ולא אמר לו טפי אלא
הב זוזי פטור דמני אמר את מהיימנת להו ולא אמרת לי שקול שטרך כדאמרינן גבי חטפתי (דף ג.) דחטפתי אמר לבעל
הצית אלא שליחותך עבדי מה אית לי גבי שכיר אף על גב דמשמע לי לא מהיימנת את מהיימנת ליה דלא אמרת לי הב ליה בשהדי:
אית

ור"ע ספיסה לא מהניא כלל. לשון שאילה הוא זה: **אמר ר"ג.** מהניא
היכא דתפס מחיים של מת. והכי גמר לה רב נחמן מרביה: **דמנחי**
היכא. הכך פירות דקא"ר טרפון דשבעת מימיה לא זכו בהן יורשין אלא
זכה בהן הקודם: **בסימטא.** קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים וזני

אדם העושין סחורה זה עם זה בשוק
ורוליס לדבר דכריהס בנחמ וישו
הדעת מסתלקין לשם: **אכל בסימטא**
לא. א"ר טרפון כל הקודם וזה דכיון
דמקום הראוי לקנין הוא כדאמרינן
בעלמא (ב"ב דף פד. פד.) דמשכיח קניא
התם אפי' למ"ד ברשות הרבים לא
קניא אין זה מקום הפקר וזכו בהן
יורשין משעת מיתה והמחזיק בו שם
כמחזיק בו צביטת: **ואהדרה לעובדא.**
סבר לה כרבי עקיבא דלא מהניא
תפיסה: **עשוי.** דכרי ר"ע כאלו הן
הלכה למשה מסיני שחזרת מעשה צ"ד
דיי לנו לקיים הלכה כמותו לכתחילה
אכל משענשה ונגמר הדין אין לנו
לחזור: **דזר משנה.** דקיי"ל הלכה
כר"ע היכא דחידשה פליג עליה ואע"ג
דלאו בנשנה ממש תנינא לה אלא
שמעתא דאמוראי הוא אמרי' בסנהדרין
(דף ג.) דחזרו דאמרינן התם אפילו
טעה דרבא ושמואל אמר ליה אין: **הלכה**
אסמך. הלכה כר"ע מחזירו: **מטין**
אסמך. מטין ההוראה לכתחילה אחר
ר"ע ומיהו אי עבד כאלדך לא מהדרינן
עובדא: **קרינא דר' יוחנן.** קרינא:
זילו אהדור. דס"ל כר"ע דתפיסה
דלאחר מיתה לאו כלום היא: **שכנגדי.**
שקול כמותי: **קדא ירמיה.** שומר
בזהמתיסה: **דספוס טורא מיניה.**
בעל חוב של מת תפסו צביט השומר:
הגודרוס. בזהמה דקה על שם גדרות
לאן (במדבר ז): **אין לכו חוקה.**
אין המחזיק בהם יכול לומר לקוחין
הן צדיי שמה מאלן והכניסן צביטו
לפי שדרכן להלך בשדות: **חשו.**
שם האיש: **שיב.** הלוי: **ארבא.**
ספינה: **א"ל** יימל לשלוחיה ראש,
תפסה: **הסופס** יבעל חוב. שליח
התופס מטלטלין של לוי לזוך בעל
חוב: **צמקוס שחב** לאחריים. שמשפדי
בעלי חובין אחריים בתפיסתו:
לא

ביה זוזי בההוא גברא שכיב ושביק ארבא א"ל לשלוחיה זיל תפסה ניהליה אול
תפסה פגעו ביה רב פפא ורב הונא ברי' דרב יהושע אמרו ליה את תופס לב"ח
במקום שחב לאחריים (א) ואמר רבי יוחנן דהתופס לבע"ח במקום שחב לאחריים
לא

שלא ר' אבא הלכה גזינן מן העצדים הא אמרינן התם (ב) **את** תופס לבע"ח חוב במקום שחב לאחריים. כאן
משמע דאע"ג דעשאו שליח דאמר ליה זיל תפסא ריש"ה לא קנה ולא כמו שפירש בקונטרס בפ"ק דב"מ (דף י. ושם) דדוקא בשלא עשאו
שליח לא קנה: **ואמר רבי יוחנן בו' לא קנה.** וה"ל דאמרינן בפ"ק דב"מ (דף י. ושם) דדוקא בשלא עשאו
לא קנה חזרו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחריים. אלא קנה חזרו מ"ט דהוי תופס לבעל חוב במקום שחב לאחריים. כאן
קנה חזרו סבר דהתופס לבעל חוב קנה וי"ל דשאני גבי מציאה דאיכא למימר מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה משא"כ הכא:
ס מייגו ריב"ז דאמר ר' אבא דהוי דברים מעורם יב"ז דאמר ר' אבא דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא
קודם שנתקנה שבעה היסת דשליח אינו נוגע בעדות דמיגו דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא דאמר שנתקנה שבעה דאמר ר' אבא
כריש פ"ב דקידושין (דף מג. א): לא הוי מיגו דלא חזיפי להכחיש את העד כיון שאינו נוגע בדבר כדמוכח גבי נכסא דר' אבא צפ' חזקת הצתים
(ב"ב דף לו. זס) דלא מהימן למימר דידי חטפי צמיגו דאי צעי אמר לא חטפתי: **ליתקוני** שדרתך ולא יעוורתי. דוקא משום דהזכיר לו
ליקח שטר או דמחילה או כסף דאית ליה לאסוקי אדעתיה וליקח מהסא השטר קודם אכל אס ליה הזכיר לו לקימת השטר ולא אמר לו טפי אלא
הב זוזי פטור דמני אמר את מהיימנת להו ולא אמרת לי שקול שטרך כדאמרינן גבי חטפתי (דף ג.) דחטפתי אמר לבעל
הצית אלא שליחותך עבדי מה אית לי גבי שכיר אף על גב דמשמע לי לא מהיימנת את מהיימנת ליה דלא אמרת לי הב ליה בשהדי:
אית

ואסיהדו פלוגי ופלוגי איתמית דייחו ואשכחיה וקיימתי (לעיל כא). אפילו מצאו באשפה. ולא נכתב לשם טעה כלל אלא
לא חיישין למחי שפקלה כיון דמתם בעתו חמתו (גיטין ב.). שטר של חממה. ופרטו. זו ציטת. אורי חזרו
ולוה בו. ואפילו ציטת מלה לשאנא לאחר פרעון, לילכא למיחש למוקדם, והכי מפרשין לה בשנים אוחזין (גיטין ב.). שכבר
גמחל שעבודו. כשפרעו ובעל השטר אין השקעות משועבדות שוב למלוה השניה שלא עליה נחתם שטר או הויא לה מלוה על
פס (שם) וטרף לקוחות שלא כדן, דאין מלה על פס גובה מן הלקוחות (ב"מ ב.). אבל למיחזי בשקירא לא חיישין, אס
היה נחתם על מלוה זו, אע"פ שנכתב קודם הלאה כשר אס בו ציטת נכתב (גיטין ב.).

א) ז"ק יד: [לקמן פה. א].
ב) [לקמן פה. פו. א]. א) [לקמן
ק. סנהדרין י. ג. ג.].
ג) [עירובין מו. א]. [לעיל
ד. א]. גיטין כ. ז. ב. לו.
ד) גיטין יא: [ב"מ י. א].
ה) [וע"ע מוס' לקמן לו. ד"ה
אלמנה ותוס' יומא פג. ותוס'
סנהדרין פט. ד"ה מר ותוס'
שבעות מה. ד"ה ולמר ותוס'
חולין עו. ד"ה מר. ט] [דף
קמ"א. א]. [דף י. א]. ס' ש"ך
דף פה.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מינו וכו' אחר
שנתקנה. עיין משנת
הראשית ח"א סימן פ"ט:

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ולי' עקיבא
וכי כדפירשתי התם. ג"כ בדף
פ"ב. ד"ה והמלכות:

מוסף רש"י

במאן שריד לעמוד הבא
לא קנה. ללא כל כמיניה
להיות קופין מאלו וכו' לאלו,
מחמת שאל עשאו אוחו הטובה
שלת לתפוס (ב"מ ב.). קאקי
חזירי. אוחוס לבניס, לפי
שהו קופים, משלחו גלימי
דאינשי. מפסוין בגדי
אנשי, לומר פוסקים עליהם
ידן להלכות (גיטין פו. א). והוא
שחפסה מחיים. של מת,
והכי גמר לה רב נחמן
מביה (לעיל פו. א). ממורא.
מקוטעית מית עלי לאכי
מזה דרב צביי מביט עלי
אחא, כדאמרינן במסכת ר"ה
(ערוכין כה. ובע"י ב"מ עו.)
משמחה רעוה (ב"מ טז).
א: על שם מקומן נקראו
עני עלי ממולא, כדאמר
בב"ב במחילת פרהש נט
ואכרסה זקן ענרת תפלת
שינה וגו' ר"מ אול למללא
לאה אוחס שחורי ראש,
אמר להס שמה משפחת
עלי אחס דכמיז ציה וכל
מביט צדיק ימחו אנשיס,
אמרו רבי התפלל עלינו,
אמר להס לנו וטיפלו לנדקא
ואחס זוכים לוקה טי' וה"ל
אמר גר"ה (ת. א) אס יתכפר
עון צות עלי צננה וצמחה,
צנח ומתה הוא דאין
מתכפר אכל מתכפר צמחה
ובמלות חקדים (ושב"ם
ב"ב קלז. ובע"י שם קנא).
מילי מוליתא. קטועות בלא
רגלס (ערוכין כה.) א:
דברים צנונים, לשון מוליא
במוליא צמו"ק (י') גבשית
(ב"מ טז) א: דברים
כחמיס שאין בהם ממש,
לשון (איוב יח) ימל קצרו
ועל שם מקומם מגדפס,
דכמיז (מיהא א) כמו אכוי
לאכס ועקרון מעקר (רשב"ם)
לשון
חוק, שמחוקק את השטר
ובמזין אשכחיה (לעיל כא.)
קיום השטר שהעדים מעדיין
ועל כהן ידיו צ"ד
ג"ל כותבין זו צמנת
תלתא הינא ואמו פלוגי
פלוגי ואספידו אחימות
ידיהו ואשכחיה וקיימתי
דמחי ומחוקק (גיטין ב.).
דמיכתבא מעדן דנחור
סהדי בו. עד שלא העידו
העדים על כתב ידם כתבו
הדיין צמנת תלתא הינא
ונסיק שטרך דין קדמא